

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 2: 34 - TORAH & MUSIC

PART 2 - SECULAR MUSIC OU ISRAEL CENTER - SUMMER 2022

• In this shiur we will look at the at the thorny issue of music written by non-Jews and non-observant Jews¹. Is there any halachic or spiritual reason to avoid that music? In particular, we need to examine the following questions:

- (i) What are the halachic issues involved?
- (ii) Are there spiritual concerns in listening to music written by people who have a 'negative spiritual soul/source'?
- (iii) Does it matter if they are Jewish or not?
- (iv) Can we know the spiritual energy of a song? Does the music alone contain 'negative spirituality'?
- (v) What if it is channeled through positive people?
- (vi) Words of songs which are inappropriate are clearly wrong, as we shall see below. What is considered inappropriate?²
- (vii) What about setting Jewish words to melodies which are secular or created by non-Jews?

A] AVODA ZARA AND RELIGIOUS MUSIC

A1] THE PROHIBITION OF BENEFITING FROM AVODA ZARA

1. דתניא, אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה. מעילה הוא דליכא, הא איסורא - איכא.

פסחים כו.

When defining the Torah prohibition of me'ila (gaining personal benefit from sacred items) Chazal rule that enjoying 'kol', 'mareh' and 're'ach' (sounds, sights and smells coming from the Mikdash) is not me'ila, but is still prohibited.

• Rabbeinu Yerucham³ rules that the same halachic principle should be true for prohibited idolatry - the sounds, sights and smells may not be considered actual full personal benefit, but they are still prohibited.

2. אסור לשמוע כלי שיר של עבודת כוכבים או להסתכל בנוי עבודת כוכבים, כיון שנהנה בראייה. (ומיבו דזר שאין מתכוין, מותר).

שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קמב סעיף טו

The Shulchan Aruch rules that it is prohibited to listening (for enjoyment) to music used in an idolatrous service .

3. וכתב ז"י בסוף סימן זה וז"ל רבינו ירוחם (נתיב ז' חלק ה' קנ"ג, ה) נראה דכך מוכח מפרק כל שעה (פסחים כו) מדרבי שמעון בן פזי קול ומראה וריח אין בו משום מעילה, מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא עכ"ל ז"י זשם רבינו ירוחם. .... ונראה דהוא הדין קול של עכו"ם המזמר לעבודת אלילים ג"כ אסור כמו כלי שיר של עבודת אלילים. ואף על גב דגבי קול צפה לא שייך גבי הקדש דאין הקדש שייך גבי בני אדם, אצל גבי עבודת אלילים נראה דאם העכו"ם מזמר לעבודת אלילים יש לו הנאה מקולו הוא גם כן אסור וק"ל.

בית הילל יורה דעה סימן קמב ס"ק ב

The Beit Hillel commentary⁴ rules that, although people who worship idolatry do not themselves becomes prohibited to benefit from, the voice of a singer involved in idolatry would also be prohibited.

1. Some useful resources on this issue include:

- (i) R. Aryeh Lebowitz - *Ten Minute Halacha - Listening to Secular Music*, available at <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/792673/rabbi-aryeh-lebowitz/ten-minute-halacha-listening-to-secular-music/>
  - (ii) R. Daniel Stein - *Secular Music and its place in our Avodas Hashem* <https://insecure.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/1025433/rabbi-daniel-stein/secular-music-and-its-place-in-our-avodas-hashem/>
  - (iii) R. Leib Keleman - *Is Secular Music Kosher?* - https://www.youtube.com/watch?v=3HyhrzY09I&ab_channel=LawrenceKeleman.com
2. Clearly, some of the words of some contemporary music are highly vulgar and offensive. But many are not. If the topic of the song is love, does that make the words 'nivul peh', even if sensitively dealt with?
  3. 14th century Provence, Netiv 17 Chelek 5 159a
  4. R. Hillel b. Zvi Hertz, 17th century Poland. He is the author of the Chelkat Mechokek commentary on Even Ha'ezer.

To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com

4. פ"י בחלילים עלמם שנעבדו אסור להסתכל בהן לראות נויין. אבל לורות שנעשו לנוי ולא לטבד מזוחר צתוי וברא"ש דמותה.

ש"ך יורה דעה סימן קמב ס"ק לג

The Shach rules that this prohibition applies to items actually used in idolatrous practice. However, items created by idolators for general aesthetic pleasure are not included in this specific prohibition of benefiting from idolatry.

- As such, music played in actual idolatrous worship is halachically prohibited to listen to.
- Concerning Christianity, many poskim rule that it is idolatry in some form⁵. On that basis, listening to a requiem mass which was performed as an actual service would be prohibited. Listening to a recording of the requiem which was played at a secular concert would not be prohibited under this halacha. However, there are other potential issues ....

A2] NOT TO INVESTIGATE OTHER RELIGIONS

5. תנו רבנן: כתב המהלך תחת הצורה ותחת הדיוקנאות - אסור לקרותו בשבת. ודיוקנא עצמה - אף בחול אסור להסתכל בה. משום שנאמר (ויקרא יט:ד) אַל-תִּפְנוּ אֶל-הָאֱלֹהִים. מאי תלמודא? אמר רבי חנין: אל תפנו אל מדעתכם.

שבת קמט.

Chazal derive another halachic principle from the verse 'al tifnu el haelilim' - not to turn to other gods. They prohibited staring at Roman statues, even where these were not idols. Chazal understand this to be a prohibition of removing God from our minds and turning our thoughts instead to other religious systems.

6. ספרים רבים חפרו עובדי פולכים בעבודתה היאך עקר עבודתה ומה מעשיה ומשפטיה. צנונו הקדוש ברוך הוא שלא לקרות באותן הספרים כלל ולא נהרהר בה ולא בדבר מדבריה. ואפלו להסתכל בדמות הצורה אסור שנאמר (ויקרא יט:ד) אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלֹהִים. ובענין הזה נאמר (דברים יב:ל) ופן תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו - שלא תשא אל על דרך עבודתה היאך היא אף על פי שאין אתה עובדה. שדבר זה גורם להפנות אחריה ולעשות כמה שהן עושין שנאמר ואעשה כן גם אני.

רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ב הלכה ב

The Rambam rules that we should not read books relating to other religions since this will draw our minds towards them.

- Nevertheless, this is evidently not clear cut! The Rambam himself writes in the Guide to the Perplexed⁶ that he had studied in detail many works of idolatry which were translated into Arabic in order to understand those systems properly. He also encourages his students to read them! Clearly, the application of these halachot depends significantly on the case, the student involved, the need for the study and how prepared the student is to deal with these non-Jewish and even idolatrous concepts⁸.

7. ובדבר לשמוע הניגונים שמנגנין לע"ז ודאי אסור דהא המנגן לע"ז אף לאלו שאין דרכן בכך עובר בלאו שהוא דרך כבוד.... וא"כ ודאי אסור להתכוין לשמוע. ואם מכל שיר יש בזה איסור הנאה אם הכלי שיר מיוחדים לזמר לעכו"ם ואף אם אין בקול איסור דאורייתא דאין בו ממש מ"מ אסור מדרבנן עיין בפסחים דף כ"ו, ובר"ה דף כ"ח משמע דאסור מדאורייתא. ... ואם רק ניגון מאנשים שזמרין לעכו"ם לא נמצא שיהיה איסור הנאה, אבל ודאי אסור להתכוין לשמוע כדי ליהנות או כדי להתבונן בעבודתם. אך לשמוע הניגון הזה מפי אנשים כאלו שאין מתכוונים לע"ז אלא לזמר בעלמא אף שאין בזה איסור אם הוא בלא המלים שמשבחין להבליהם, מ"מ מכוער הדבר.

שר"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קיא

Rav Moshe Feinstein delineates various levels of prohibition (relating to idolatry) concerning non-Jewish music: (i) Listening to the music and words of actual worship is clearly prohibited, potentially on a Torah level. (ii) Listening to tune alone of idolatrous worship is also prohibited under 'al tifnu'. Listening to a tune which is associated with idolatry but is not played in a non-idolatrous context, but simply for enjoyment, is halachically permitted. However, R. Feinstein rules that it is distasteful and inappropriate - 'mechuar'. It seems that other regular music, which is unconnected with idolatry, would not be prohibited by R. Feinstein on these grounds.

- This latter ruling would apparently apply to religious Christmas carols which are sung for general enjoyment.
- Would it apply to completely secular and commercial Christmas music?
- Note that, as we saw in Part 1, R. Feinstein rules that listening to ALL music is prohibited today zecher lechurban, unless for a mitzva or at a simcha. As such, the most significant practical applications of his rulings on this would be for simcha music.

5. For a fuller analysis of this issue see two shiurim on entering Churches and Mosques at <https://rabbimanning.com/index.php/audio-shiurim/cji/>.

6. Moreh Nevuchim 3:29.

7. Ibid 3:37.

8. See *On Freedom of Inquiry in the Rambam—And Today*, Lawrence Kaplan and David Berger. The Torah U'Madda Journal. Vol. 2 (1990), pp. 37-50, <https://www.jstor.org/stable/40914767>. This records a debate with Rabbi Yehuda Parnes in the early editions of the Torah U'Madda Journal.

B] SENSUAL MUSIC - SHIREI AGAVIM

8. והנני להם כְּשִׁיר עֲגָבִים יִפְּה קוֹל וּמִטְבַּב נִגֵּן וְשָׁמְעוּ אֶת דְּבָרַי וְעֲשִׂים אִינָם אוֹתָם:

יחזקאל לג:ב

God tells Yechezkel that the Jewish people will not take his prophecies seriously, but will listen to them like 'shirei agavim' - songs of the flute.

• The עוגב - ugav - was an ancient wind instrument. However, the root ע-ג-ב (ogev) has another very clear connotation of sensuality and lust⁹. As such, the expression 'shirei agavim' is sometimes used as a reference to general secular music, but more often implies love songs and love poetry.

9. וְכֵן יִנְהַג לְהִתְרַחֵק מִן הַשְּׁחוּק וּמִן הַשְּׁכָרוֹת וּמִדְּבָרֵי עֲגָבִים שֶׁאֵלּוּ גוֹרְמִין גְּדוֹלִים וְהֵם מַעֲלוֹת שֶׁל עֲרִיוֹת. .... גְּדוֹלָה מִכָּל זֹאת אָמְרוּ יִפְּנֶה עֲצָמוֹ וּמִחֲשֵׁבָתוֹ לְדְבָרֵי תוֹרָה וְיִרְחִיב דַּעְתּוֹ בְּחֻקְמָה שֶׁאֵין מִחֲשֵׁבָת עֲרִיוֹת מִתְגַּבְּרַת אֶלָּא בְּלֵב פְּנוּי מִן הַחֻקְמָה. וּבְחֻקְמָה הוּא אוֹמֵר (מִשְׁלֵי הַיֵּט) אֵילָת אֲהָבִים וְיַעֲלֶת חוֹן דְּדִיָּה יִרְוֶה בְּכָל עֵת בְּאֲהָבָתָה תִּשְׁגָּה תָמִיד.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב הלכה כא

The Rambam ends Hilchot Isurei Biah¹⁰ by encouraging us to stay away from 'divrei agavim' - which lead to sexual impropriety. Rather, focus on Torah and intellectual wisdom should arouse our love and passion. Other things are a distraction which will lead to dark places!

10. מי שזיכהו הקדוש ברוך הוא בקול נעים ירנן להקב"ה ובשמחה של מצוה ולא בדברי רשות וכ"ש לשיר שירי עגבים ועונן גדול מנשא ....

ערוך השולחן אורח חיים סימן נג סעיף יג

The Aruch Hashulchan rules (based on the Sefer Chasidim - below) that a person blessed with a good voice should use that for mitzvot rather than secular purposes. He differentiates between singing 'divrei reshut' which are permitted but not the best use of one's talents, and 'shirei agavim' which are a very serious aveira.

11. .... איכא איסורא בשירי עגבים ודברי נבלות דקא מגרי ילר הרע צנפשיה. ושומר נפשו ירחק מזב ויזכיר לצני ציתו על זה.

שער הציון סימן תקס ס"ק כה

The Sha'ar Hatziyun rules¹¹ that the music of shirei agavim is prohibited just like course and vulgar literature since this inflames the yetzer hara.

• Included in this would be contemporary music which is sensual or contains vulgar and explicit lyrics.
• It seems logical that a song with a background theme of love¹² or relationships but which is not arousing will not necessarily be classified as 'shirei agavim', depending on the nature of the lyrics and the overall effect of the song.

12. השירים שהם דברי חשק וניבול פה גורמים להפריד הנשמה מצרור החיים. וכמה אנשים פחותי ערך נמשכים אחר השירים הפתוחים האלה ומאבדים את נפשם.

ראשית חכמה שער האהבה אות י'

The Reishit Chochma¹³ underlines the spiritual dangers of shirei agavim¹⁴.

13. .... ומיכה כבר הזכיר השל"ה ושאר ספרי מוסר שלא לזמר שירי עגבים לתינוק, שזה מוליד לתינוק טבע רע ....

שער הציון סימן תקס ס"ק כה

The Sha'ar Hatziyun rules that one may not even sing shirei agavim to a baby who does not understand them since they have a negative spiritual impact on the baby's neshama.

9. See Redak on Yechezkel 33:32. This is especially true in the Yechezkel Chapter 23, where the word appears multiple times in this context. See also Yirmiyahu 4:30. This sexual connotation is also true in modern Hebrew.

10. This is ruled in Shulchan Aruch EH 25:1.

11. We saw the previous section of this source in Part 1 when we examined music after the Churban.

12. Of course, all music may be the 'food of love' (as in the opening words of Twelfth Night) and something about the very nature of music arouses our emotions. However, not all emotions are considered 'yetzer hara'. It has been estimated that more than 100 million love songs have been recorded, mostly melancholy! See <https://www.udiscovermusic.com/in-depth-features/deconstructing-the-love-song-how-they-work/#:~:text=It%20has%20been%20estimated%20that,and%20the%20variety%20is%20staggering.>

13. R. Eliyahu de Vidas, a kabbalist and contemporary of the Ari in 15th century Eretz Yisrael.

14. We will look below at the kabbalistic perspective of the potential spiritual dangers of any secular music, even songs which are not shirei agavim.

- Would this include songs with inappropriate lyrics in a different language that one does not understand?
- Is it a concern for all neshamot, or more for that of a young child?
- We will look below at the possible mystical effect of instrumental music (without words) on the neshama.

14. כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא .... ואלו שאין להם חלק לעולם הבא - האומר אין תחיית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורס. רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצונים.

משנה מסכת סנהדרין פרק י משנה א

Rabbi Akiva rules in the Mishna that someone who reads 'sefarim chitzonim' loses their place in the World to Come.

15. בספרים החיצונים - ספרי מינים כגון ספרי אריסטו היוני וחזיריו. וכלל זה הקורא בספר דברי הימים של מלכי נכרים ובשירים של עגזים ודברי חשק שאין בהם חכמה ולא תועלת אלא איבוד זמן בלבד.

ר' עובדיה מברטנורא מסכת סנהדרין פרק י משנה א

R. Ovadia MiBartenura understands that 'sefarim chitzonim' includes not only books of heresy, but also other books and songs of non-Jews which waste our time! Although he also mentioned 'shirei agavim', the focus of his approach seems to be on regular secular pursuits which are not otherwise prohibited but lead to us wasting our precious time¹⁵ and thereby losing the opportunity to gain Olam Haba!

C] COURSE AND VULGAR LYRICS - NIVUL PEH

16. אמר רב חסדא בראשונה היתה אימת סנהדרין עליהן ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר. אבל עכשיו שאין אימת סנהדרין עליהן הן אומרים דברי נבלה בשיר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת סוטה פרק ט הלכה יב

As we saw in Part 1, aside from the issue of Churban an mourning for the Beit hamikdash, one the of the consequences of the loss of an effective Sanhedrin is the lack of supervision over inappropriate music!

17. בעון נבלות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות, ובחורי שונאי ישראל מתים, יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין. שנאמר (וישעיהו ט:טו) על-כן על-בחוריו לא-ישמח ה' ואת-יתמיו ואת-אלמנתיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל-פה דבר נבלה בקל-זאת לא-שב אפו ועוד ידו נטויה. מאי ועוד ידו נטויה? אמר רבי חנן בר רבא: הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה, אלא כל המנבל פיו אפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה - הופכין עליו לרעה. אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא: כל המנבל את פיו - מעמיקין לו גיהנם, שנאמר (משלי כב:יד) שוטה עמקה פי זרות. רב נחמן בר יצחק אמר: אף שומע ושותק שנאמר (שם) זעים ה' פל-שם.

שבת לו.

Chazal stress the seriousness of the prohibition of nivul peh - using course and vulgar language.

- Music which contains such language, or cursing and swearing (nivul peh in the colloquial sense) is clearly prohibited.

D] SECULAR MUSIC - HASHKAFIC PERSPECTIVES

- What about purely secular music with no improper lyrics, and perhaps no lyrics at all! What about classical music?

18. ויזהר מי שיש לו קול נעים שלא יזמר נגונים נכרים כי עבירה היא. ולכך נברא קולו נעים לשבח בוראו ולא לעבירה.

ספר חסידים (מרגליות) סימן תשסח

The Sefer Chasidim rules that anyone with a nice voice must not sing 'niggunim nochrin' - presumably tunes written by non-Jews - and he labels this a 'aveira'.

- What is the aveira? Is it halachic? Mystical/kabbalistic?
- Is this source Sefer Chasidim referring to the use of idolatrous tunes? Shirei agavim?
- It says 'nigunei nochrin', but we will see in Part 3 that this expression is often used for shirei agavim since the assumption is that non-Jewish music will be of this type.
- Is the Sefer Chasidim halachically binding?

15. We will return to this theme when we look at the Rambam's more philosophical concerns with music - below.

19. אחר מאי? זמר יווני לא פסק מפומיה.

חגיגה טו:

The Gemara discusses the reasons for Elisha ben Avuya's heresy. One reason is that Greek song never left his lips!

20. אחר מאי? זמר יווני לא פסק מפומיה (רש"י - והיה לו להניח בשביל חורבן הבית, דכתיב צעיר לא ישמו יין) (מהרש"א - ונראה דנקט זמר יווני דהיה בו מינות בזמר גופיה. וכה"ג אמרו צ"פ מרובה דחכמת יונית אסורה וטעמא משום דמשכח למינות).

רש"י שם

Rashi focuses on Acher's lack of concern for the Churban; he should not have been listening to ANY music after the Churban! It appears however from Rashi that the issue of listening to secular music per se was not a halachic problem.

21. .... ונראה דנקט זמר יווני דהיה בו מינות בזמר גופיה. וכה"ג אמרו צ"פ מרובה דחכמת יונית אסורה וטעמא משום דמשכח למינות).

מהרש"א חידושי אגדות שם

The Maharsha understands that the problem lay in the Greek context of the music, which indicated his pull towards other Greek heresies¹⁶. Again, it seems clear from the Maharsha that the issue was not the secular music per se but the culture of heresy towards which Acher was drawn through the music.¹⁷

• This is an important hashkafic point. Sometimes, music can be part of a cultural movement or world-view and repeated exposure to the music can draw a person into the culture.

22. Music has the power to connect with and influence people in a way that feels fundamentally different from other forms of communication. .... Music has the ability to deeply affect our mental states and raise our mood. .... We connect with others via music, especially those who produce or perform it – we recite their lyrics, dance to their melodies, and form a sense of connection through their self-expression.

Songs and melodies have the power to inspire people, guide their actions, and aid in the formation of identities. Music can unite people – even if absorbed in solitude, capture your imagination and boost creativity. A person who has been affected by music is not alone. They are among the masses trying to find their role in society and form connections with others. .... Music's effect on the self is far-reaching, tapping into our memories, subconscious thoughts, emotions, and interests. Thanks to the music artists who have put their heart and soul into creating, we feel connected with other people and their difficulties, challenges, and emotions. So much about our brains is still being discovered but through neurology, we are learning more and more about how music affects us.

We all know that being exposed to music's beauty, rhythm, and harmony significantly influences how we feel. We also know that music emotionally impacts us, reaching into forgotten memories and connecting us to ourselves. .... It has been shown via brain scans that when we listen to or perform music, nearly all brain regions are active simultaneously. Listening to and making music may actually changes the way your brain works.

According to studies, music impacts how we view the world around us. .... Music triggers physical responses in the brain and puts in motion a series of chemical reactions. .... The sociological effects of music can include the improvement of people's well-being due to chemical reactions in the brain, such as an increase in oxytocin. Oxytocin, or the "love hormone," makes us more inclined to engage in social interactions or build trust between individuals. Music also boosts the synthesis of the immunoglobulin A antibody, which is crucial for human health. Studies have also shown that melatonin, adrenaline, and noradrenaline levels increase after only a few weeks of music therapy. The hormones noradrenaline and adrenaline cause us to become more alert, experience excitement, and cause the brain's "reward" regions to fire.

Today's popular music reflects the culture of the day. But, how does music affect society over time? How has music changed over the past century? In the lyrics and sound of each era, we can discern the imprints of a particular generation and see history in the making. And, in this day and age, culture is changing faster than ever before, mirroring musical forms that are evolving and emerging at the same rate. .... Music and social movements are intrinsically linked together. Almost every popular kind of music was considered scandalous back in the day, and the dancing that accompanied jazz, rock 'n' roll, and hip-hop drew protests and boycotts from all around. Just look at The Beatles, who were considered scandalous by the older generation when they first arrived on the music scene.

Another essential factor to consider is how strongly music influences society and, thus, human behavior.... Because of how strong of an influence melodies and lyrics have on society, we must be acutely aware of our current culture. Still, more importantly, we must be conscious of the cultures we wish to build and develop via our music. Songs have the power to change the world in unexpected ways, challenging preconceived notions and shedding light on issues that have historically been ignored.

How Does Music Affect Society, Lia Peralta

This piece is written by from a secular perspective, stressing the positive benefits of the impact of music on culture. However, the negative implications also become clear.¹⁸

16. This fits with the context of the Gemara which also states that when Acher would stand up in the Beit Midrash, heretical books would fall from his lap!

17. See below from Shu't Vayeshev Hayam of R. Ya'akov Hillel who suggests that the heretical thoughts may even be communicated spiritually through the melody alone.

18. There has also been significant research on the effect of music on plants. See <https://bloomscape.com/green-living/does-music-affect-plant-growth/>

23. ולפי"ז בודאי שיש איסור לעשות קונצרטים של חול בביהכ"נ. ואף שבאשכנז רבים מאד בין היראים שהולכים לקונצרטים של חול אפשר שסומכים בזה על שיטת ההרמ"א דאינו אסור אלא במשתה או למי שרגיל בו וכמבואר באו"ח סי' תק"ס .... אבל באמת מסקנת הפוסקים לאסור. ואם אין בידנו למחות נגד אלה שהולכים לקונצרטים משום שהוא דבר שאינו נשמע בארץ אשכנז עכ"פ אין לנו להתיר בביהכ"נ.

שו"ת שרידי אש חלק א סימן טז עמוד מא

The Seridei Eish records that many observant people in Germany would attend secular concerts (presumably of classical music¹⁹). He is critical of this on the basis of the general prohibition of music after the Churban, and suggests that they must be relying on the position of the Rema that music is only prohibited either where accompanied by alcohol or if constant (see Part 1). He does not however critique in principle the idea of listening to classical music²⁰.

E] SECULAR MUSIC - PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES

- We saw in Part 1 that the Rambam rules stringently on the issue of music after the Churban. In the Mishne Torah, which is ruled by the Mechaber in Shulchan Aruch, he bans all instrumental music (with or without wine). He permits song without wine, although accepts that the custom is to have the 'farbrengen' - songs of praise to God together with alcohol. In his teshuvot, he bans ALL song, without or without wine, with or without instruments.
- However, in the Shemona Perakim, the Rambam presents us with a philosophical approach to music and speech.

24. ואני אומר, כי הדיבור יתחלק לפי חיוב תורתנו לחמשה חלקים: מצווה, ואסור, ומאוס, ואהוב, ומותר. החלק הראשון - והוא המצווה. הוא קריאת התורה ולימודה והעיון בה, וזו מצות עשה מחויבת: (דברים יז) ודברת בם, והיא כמו כל המצוות .... החלק השני - הוא הדיבור אשר נאסר והוזהר ממנו, כעדות שקר וכזב ורכילות ומלשינות וקללה ... וממנו נבלות פה ולשון הרע. החלק השלישי - הוא הדיבור המאוס. והוא הדיבור אשר אין תועלת בו לאדם בנפשו, ולא משמעת ולא מרי, כרוב סיפורי ההמון במה שארע ומה שהיה, ואיך מנהג מלך פלוני בארמונו, ומה היתה סיבת מות פלוני, או עושר פלוני. ואלה יקראו אצל החכמים סיחה בטלה, ואנשי המעלה ישתדלו בנפשם להניח זה הדיבור .... החלק הרביעי - והוא האהוב. הוא הדיבור בשבח המעלות השכליות והמידותיות .... והערת הנפש לאלה בסיפורים ובשירים. .... כדי שייטב מנהגם בעיני בני אדם וילכו בדרכם, ולגנות הרעים בפחיתויותיהם, כדי שיתגנו מעשיהם וזיכרם בעיני בני אדם, ויתרחקו מהם ולא ינהגו במנהגם. ויש אשר יקרא זה החלק - רצוני לומר: לימוד המידות המעולות והרחקת המידות הפחותות - דרך ארץ. החלק החמישי - והוא המותר. הוא הדיבור במה שמיוחד לאדם מסחורתו ופרנסתו ומאכלו ומשתהו ולבושו ושאר מה שצריך לו. וזה מותר, אין אהבה בו ולא מיאוס, אלא אם ירצה ידבר בו במה שירצה, ואם ירצה ימנע. ובזה החלק ישובח לאדם מיעוט הדיבור, ומן הריבוי בו יוזהר בספרי המוסר. .... ודע, כי השירים המחוברים, באיזו לשון שיהיו, אמנם יבחנו בענייניהם, והם נוהגים מנהג הדיבור, אשר כבר חילקנוהו. ואמנם בארתי זה אף על פי שהוא מבואר, לפי שראיתי זקנים ואנשי מעלה מאומתינו שכאשר יהיו במשתה יין, בחתונה או בזולתה, וירצה אחד לשיר שיר ערבי, אפילו היה ענין זה השיר בשבח הגבורה או הנדיבות - וזה מן החלק האהוב - או בשבח היין, יגנו זה בכל אופן מן הגינוי, ואין מותר אצלם לשומעו. ואם ישיר המשורר שיר מן השירים העבריים - לא יגונה זה. ולא יחשב חמור עם היות בזה הדיבור מה שהוזהר ממנו או המאוס. וזו סכלות גמורה! לפי שהדיבור לא יאסר, ויותר, ויאהב, וימאס, ויצווה באמירתו לפי לשונו אלא לפי עניינו. ....

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת אבות פרק א משנה טז

The Rambam divides all speech and all song into 5 categories:

(i) mitzva - which the Torah requires, such as tefilla and learning Torah.

(ii) issur - which the Torah prohibits, such as lashon hara and nivul peh.

(iii) undesirable 'sicha beteila' - which includes meaningless stories and small-talk about politics and people.

(iv) desirable - which includes secular wisdom and learning and praise of good attributes.

(v) neutral - which includes practical conversations in life.

The speech and song of a Torah focused person should be: (i) and (iv) - as much as possible; (ii) - never; (iii) - as little as possible; (v) - where needed.

Crucially for Maimonides, the CONTENT is key and it does not matter if the origin is Jewish or non-Jewish.

19. We also saw in previous shiurim halachic discussions concerning listening to classical music during the Sefira/3 weeks. Those poskim (such as R. Moshe Feinstein) who permit classical music in certain situations do not object to the classic music per se on the basis that it is 'non-Jewish' music.

20. On the practice of early 20th Century German Jewry see the shiurim of Rabbi Dr. Aaron Rakeffet-Rothkoff - <https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/719020/rabbi-dr-aaron-rakeffet-rothkoff/2006-09-03-secular-music/> at minute 69:25. See also Rabbi Rakeffet in http://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/709758/Rabbi_Aaron_Rakeffet-Rothkoff/2002-01-28_R_Emanuel_Rackman__28-Jan-02/ at minute 74:00 where he discusses Rav Soloveitchik and Rav Hutner attending the opera in Berlin (and that R. Hutner apparently had a subscription!) See also earlier in that shiur at minute 67:50 where R. Rakeffet discusses the custom of women in Vilna to say kaddish, and at minute 73:25 where he discusses R. Soloveitchik's position on kol isha.

• As such, Rambam will categorize music as follows:

PROHIBITED - songs which as slanderous, sexually vulgar or profane

DESIRABLE - songs praising or teaching good behavior/derech eretz

UNDESIRABLE - songs which are meaningless

• Again, it is clear from this source in the Rambam that the concern is not secular music per se, but the content of that music.

שאלה מארם צובא. המותר לשמוע שירה עם שירי האזור הערביים וזמר?

25.

התשובה ידוע, שעצם הזמר והניגונים כלם אסורים, אפילו אין אומרים עליהם מלים כלל. לאומרים ז"ל (סוטה מח). 'אודנא דשמעא זמרא תעקר'. וכבר באר התלמוד (גיטין ז) שאין הבדל בין שמיעת הזמר או ניגון על מיתרים או השמעת הנעימות בלא מלים. אלא כל מה שמביא לידי שמחת הנפש והתרגשותה, אסור, כמו שאמרו. וסמכו דבריהם אל איסור הנביא (הושע א:ט) אל תשמח ישראל אל גיל כעמים. וטעם זה ברור מאד, לפי שכוח תאוה זה צריך לכובשו ולמונעו ולמשוך ברסנו .... ואין משגיחים באחד היוצא מן הכלל שמעטים כמותו, אשר מביאו לידי שמירת הנפש ומהירות התפעלות להשגת מושכל או כניעה לדברים האלהיים. לפי שדיני התורה לא נכתבו אלא לפי הרוב והרגיל, שדברו חכמים בהווה. ....

ואליבא דאמת אסור לשמוע דבר טפשות, אפילו נאמר שלא בשירה, ואם מנגנים אותו על כלים יש כאן שלשה איסורים - איסור שמיעת דבר טפשות ונבלות הפה, איסור שמיעת שירה ר"ל זמרא בפומא, ואיסור שמיעת (כלל) מיתרים. ואם זה במקום שתיית יין, יש איסור רביעי, והוא אומרו יתעלה (ישעיהו ה:ב) והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתייהם. ואם המזמרת אשה יש שם איסור חמישי, לאומרים ז"ל קול באשה ערוה ומכל שכן אם היא מזמרת. ...

שהכוונה בנו שנהיה גוי קדוש ולא יהיה לנו מעשה ולא דיבור אלא בשלמות או במה שמביא אל השלמות, ולא שנעורר הכחות המונעים מן כל טוב. ולא שנפקיר בהוללות ושחוק. וכבר בארנו בזה הענין במורה בחלק האחרון שבו מה שיש בו מספיק .... ומה שאמרו הגאונים ז"ל הוא זמר דברי שירות ותושבחות, כמו שכתב בעל ההלכות ז"ל. טו אבל חס ושלוש להזכיר שירי (החול) בהם, לא נשמעה זאת בישראל לא מן גאון ולא מן הדיוט. והתימה על אומרכסטו במעמד כשרים, ההכשרים לפי דעתי אינם מצויים במקומות שתיית משקה משכר. ....

שו"ת הרמב"ם סימן רכד

In a late teshuva, the Rambam stresses that the songs we should sing are those of praise and thanks to God. Singing about nonsense is itself prohibited, all the more so if other prohibitions, such as kol isha and vulgarity, are involved.²¹

F] SECULAR MUSIC - SHEM RESHA'IM YIRKAV?

• Is there a **halachic** issue with listening to music of people composed or played by people who are flawed or even resha'im?

• She'elot were asked to 3 prominent poskim in the late 1950s about the music of a Jewish singer who was a talmid chacham but who had encouraged mixing of men and women at his concerts. It is generally assumed that this was R. Shlomo Carlebach.

26. זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב.

משלי יז

Mishlei contrasts the memory of a tzadik, which is a beracha, with the name of a rasha that should wither away.²²

27. נשאלתי אם שרי לשמוע ניגוני קודש ואידיש מתקליט (טייפ) ממנגן שיצא לתרבות רעה. ואם נפק"מ אם התקליט נעשה מזמן שעדיין לא נשמע שמץ פסול עליו.

השבתי הדבר פשוט וברור שח"ו ליתן שם ושארית לרשעים בבית ישראל! וצא טמא קרא לו שלא יטמא אחרים ולא יגרום למלאות מזוהמתו אוזן קשבת ולהסירו אח"כ מלשמוע תורה וגם תפלתו תועבה. כמו ס"ת שכתבו מין ישרף, ואסור ללמוד מרשע אפילו דברי תורה, כמו כן אסור לשמוע שום זמר מאדם רשע. .... והרמב"ם (בפ"ו מהל' יסוה"ת הלכה ח') כ' אפיקורס ישראל שכתב ס"ת שורפין אותו עם האזכרות שבו וכו'. ומצוה לשרפו כדי שלא להניח שם לאפיקורסים ולא למעשיהם. הרי דאסור להניח שם למעשיהם ואם ברשותך ס"ת ממנו מצוה לשרפו. ואיך יעלה על הדעת לקנות ממעשיהם ולהביאם לבית ישראל! .... אפילו השאלה לעצמה היא מכאיב לב. ומצוה לקיים בהם שם רשעים ירקב ולא ח"ו לפארם ולרוממם להביא מעשיהם לבית ישראל ולשבחם מה נעים זמירותיו הוא חילול השם. וגם המוכרן ומפרסמם צריך בדיקה אחריהם, וימחו מבית ישראל ולא יזכרו ולא יפקדו. וענייני חמור מס"ת! דס"ת שכתבו איש טרם שנעשה אפיקורס כשר היא משא"כ עתה לשמוע קולם שמפארים ומשבחים אותם אחר שנתפקרו אסור בכל ענין, וזה פשוט וברור.

שו"ת באר משה (שטרן) חלק ו קונטרס עלעקטריק א סימן עד

R. Moshe Stern²³ (the Debrecene Rov) ruled that it was absolutely prohibited to listen to, sell or promote such music since it strengthened the name of a rasha! He considered this worse than a Sefer Torah written by an apikores, which must be burned. In the case of the music, even music written while the person was still a tzadik is prohibited, whereas a Sefer Torah is kosher even if the sofer later became an apikores.

21. For further analysis of the Rambam see <https://www.torahmusings.com/2018/01/secular-music-kosher/>

22. For this reason we do not name children after resha'im.

23. R. Stern (d. 1997) was a posek in the US in the second half of the 20th century.

28.

אם מותר לשמוע מתקליטים ניגוני דביקות ממנגן שיצא אח"כ לתרבות רעה עוד להנ"ל.

וע"ד שאלתו עוד אי מותר לשמוע לתקליטים ניגונים של דבקות ממנגן שיצא לתרבות רעה הנה פשוט דאסור לשמוע לנגוני אדם רשע או מין או אפיקורוס. ואפילו ס"ת שכתבה מין ישרף וכ"ש שלא ילמוד בה. וק"ו לשמוע ניגונים ... ולכן פשוט דאסור לשמוע לנגוני אדם רשע וללמוד ממנו שום דבר ושאינו ר"מ דרמון מצא תוכו אכל וקליפתו זרק. ומה דמבעיא ליה עוד אי יש נפ"מ בין תקליטין שעשאם קודם שיצא לתרבות רעה ובין אותם שעשאם לאחר שיצא לתרבות רעה ... מצינו ביוחנן כ"ג ששמש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי והיה ודאי מעיקרא צדיק. מיהו לדינא נראה דכיון דעל התקליטים נזכר שמו של המנגן וכן הנגונים ידועים שהם של המנגן הזה ודאי דאסור לשמען. דע"ז מזכירין שם רשע ומחשיבין אותו ... ושם רשעים ירקב .... ואנן נצטוינו שלא להזכיר שמו ולכן נראה דאפילו תקליטין שנעשו מקודם נמי אין לשמוע להם אם לא כי אין שמו ניכר עליהם ואינו ידוע שהוא ממנו. ידידו דושלה"ט ובברכת התורה בלב ונפש. מנשה הקטן

שו"ת משנה הלכות חלק ו סימן קח

R. Menashe Klein²⁴ agrees in all respects with R. Stern.

29.

בדבר ניגונים שעשה אדם כשר שאחר זמן נתקלקל וסני שומעניה אם יש לנגנם על חתונות כ"ב אייר תשי"ט. מע"כ ידידי מהר"ר שמואל דישון שליט"א.

בדבר אחד שהיה בן תורה בחזקת כשרות כמה שנים והוא מנגן שעשה ניגונים על שירי קדש ולשיר לחתונות והורגלו כמה בני תורה לזמר אותם בשמחות של מצוה. ועתה אין שמועתו טובה שמכנס בחורים ובתולות יחד ומזמר לפניהם. ושואל כתר"ה אם מותר עתה לזמר בניגוניו שעשה תחלה כשהיה בחזקת כשרות.

לע"ד איני רואה בזה שום איסור מכיון שהם ממה שעשה בכשרותו. וראיה שהרי מצינו בתקנות יוחנן כהן גדול ... ששימש שמנים שנה בכהונה גדולה ולבסוף נעשה צדוקי .... ואף ששם לא היה אפשר לבטל התקנות הגדולות שתיקן ונתקבלו בישראל ונעשו הלכות קבועות, מ"מ לא הי"ל לקרא אותם על שמו. אלמא דכיון שתיקן אותם בכשרותו יש לקרא על שמו אף שעתה הוא רשע ומין כיון שנקרא על השעה שהיה כשר. ....

ולבד זה הא מוכרח כן דהא כל המקור לאסור הוא לטעם הרמב"ם בס"ת שכתבו מין שישרף שהוא כדי שלא להניח שם לאפיקורסים ולא למעשיהם. והא זה ברור שבנעשה מומר אחר שכתב הס"ת היא כשרה ממש אף לקרות בו. .... ואין לדחות דבכתב בכשרותו הרי קידש את השמות שהיה אסור לשרוף אף בכתבו מין כדמשמע שם ברמב"ם, דמ"מ היה לן לפסול ולהצריך גניזה. אלא צריך לומר דכיון שהנחת השם הוא לזמן כשרותו ליכא קפיידא גם להרמב"ם. ולכן גם בעובדא זו הניגונים שעשה כשהיה בכשרותו שאף אם נימא שיש בזה ענין הנחת השם לעושה הניגונים אין לאסור, דהרי הוא הנחת השם על זמן כשרותו שליכא קפיידא בזה ומותר. ואף לבני תורה ובעלי נפש אין מקום להחמיר.

ובעצם מסופקני אף בהניגונים שעשה אחר שסני שומעניה, אם הם ניגונים כשרים שאין בהם קלות שראוין לנגנם, אם יש לזה ענין הנחת שם למעשה רשעים. דמסתבר דרק בעניני קדושה כתיבת ס"ת שהוא חשיבות הנחת שםם בדבר קדושה הוא אסור להרמב"ם אבל בעניני חול אין בזה שום חשיבות במה שיהיה שםם עליהם ואין לאסור. וכמו שפשוט שמותר להשתמש וגם לקרא שםם על עניני חדוש ברפואות ומאשינעס [ומכונות] וכדומה. אלמא דרק בעניני קדושה הוא גנאי להניח שם לאפיקורסים ולא בעניני חול. וא"כ גם הניגונים הם עניני חול דאין להם שום קדושה ולכן אף שעשו לנגן בניגונים אלו דברי קדושה אפשר אין להחשיב שהוא הנחת שם להרשע בדברי קדושה כיון שבעצם הניגונים שחדש אין בהם קדושה. וא"כ אף ניגונים אלו שעשה אחר שסני שומעניה נמי יותר נוטה שאין לאסור לנגן בהם. אך באלו יש לבני תורה ובע"נ להחמיר כיון שיש גם טעם לאסור אף שהוא טעם קלוש.

והנה בעובדא זו שהסני שומעניה אינו בעניני כפירה אלא בעניני קלות ראש לנגן בפני בחורים ובתולות יחד שודאי אין להחשיבו כמין ואפיקורס ואף לא כמומר לתיאבון. דהא רק לדבר אחד דקלות ראש ופריצות הוא עבריין לתיאבון מסתבר שעל אדם כזה אין למילף שיהיה דין וחיוב שלא להניח שם לו ולמעשיו. ואדרבה הא ברור שהס"ת שיכתוב איש כזה יהיה כשר. .... וא"כ כ"ש הניגונים שעושה שרשאין לנגן בהם ואין להחמיר אף לבני תורה ובעלי נפש. ואם סני שומעניה גם לעניני כפירה אז הוא כדכתבתי לעיל שאלו שעשה מתחלה אין מקום להחמיר כלל ואף אלו שעשה אח"כ מסתבר יותר שאין לאסור כיון שאינם ענין קדושה, אבל לבני תורה ובע"נ ראוי להחמיר. ידידו מוקירו, משה פיינשטיין

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן צו

R. Moshe Feinstein strongly disagrees on a number of grounds: (i) Even if the person were truly an apikores, his music should not be treated more stringently than a Sefer Torah that he wrote before he became an apikores, which is kosher. So too, songs he wrote before the criticized behavior would certainly be permitted to all. (ii) Even music written after a person became an apikores should be fundamentally permitted since a song is 'chol' (just like a medical cure or an invention) and the concern of shem resha'im yirkav applies only to something with kedusha. Nevertheless, R. Feinstein rules that bnei Torah or a ba'al nefesh should not listen to these. (iii) In the case of this individual, who was criticized for holding mixed concert events, the halacha is more lenient since the person was not on any level an apikores or a mumar lekol haTorah. Even if he was an avaryan on this specific halachic issue, it would not affect the kashrut of a sefer Torah he wrote and certainly not his music.

24. R. Klein (d. 2011) was also a posek in the US and Israel.

G] SECULAR MUSIC - KABBALISTIC PERSPECTIVES

30. **הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא.** וכששומע ממנגן כשר והגון, אזי טוב לו, כמו שיתבאר. כי הנה קול הנגינה נמשכת מן ה'צפרים', כדאיתא במדרש (ויקרא רבה טז) 'מפני מה מצרע טהרתו תלויה בשתי צפרים חיות טהורות? יבוא קלניא ויכפר על קלניא. כי נלקה מחמת קולו שדבר לשון הרע'. נמצא, מי שהוא כשר, נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפרים חיות טהורות. וכתוב בזהר (ויקרא נג:) שהשתי צפרים הנ"ל יונקים מאתר דנביאים ינקין. לכך נקרא המנגן 'חיון' מלשון חזון, הינו לשון נבואה, כי לוקח הנגינה מאתר דנביאים ינקין. וכשהמנגן הוא רשע, אזי הוא לוקח הנגינה שלו מצפרים אחרות שבקליפה ....

ההתקון הוא שיוכל לשמע נגינה מכל אדם, הוא על-ידי שילמד בלילה תורה שבעל-פה, הינו גמרא שהיא בחינת לילה. ....

לקוטי מוה"ר"ג

*R. Nachman of Breslow writes that a melody composed by a rasha will have a negative spiritual effect on our avodat Hashem. However, one way to counteract this is to learn Gemara at night times. The spiritual benefits of this learning will enable a person not to be negatively affected by a melody composed by a rasha.*²⁵

- Some sources in Chassidut emphasize the spiritual power of music which could be used for positive or negative expression²⁶.
- Some mekubalim stress the potential negativity even of melodies composed by non-Jews or reshaim since the melody comes from a negative spiritual source²⁷.
- Is this true of all such melodies, even if the words are wholesome? Could the song have come from a positive spiritual source in their neshama - are their neshamot totally bad? Could it be channeled through a positive spiritual 'filter' in our own neshamot²⁸?
- Is there a difference between a Jewish rasha and a non-Jew? What if the melody was written anonymously?
- Is non-Jewish classical music problematic for this reason²⁹?
- Are certain beats or genres of modern music more problematic than others? What about rap or heavy metal?³⁰

31.

וכמ"ש הרב מעשה רוקח. או ילחינו מעצמם ניגונים חדשים ככוונה לשם שמים. וכך יפה ונאה לנו אנו עם חכם ונכון לא להודק לפירורי שולחנם המגואל של הגוים עע"ז ובעלי תאוה, אשר כל מאווים מבוקר עד ערב רק רע כל היום. אולם על סוג המנגינות אין קפידא, וכל עדה תעשה כפי הסוג המקובל אצלה ובמחווה, ובה כל אפים שוים, כמ"ש הרב כרך של רומי, דלזה מודינא ליה, אבל לא בשאר היתיריו שבנדוננו, וככל הנ"ל.

ג) ונלענ"ד שכל מגינה אפילו דמעיקרא לא חובר אליה מילים לא דע"ז ולא דזנות, כל שחיברה גוי או רשע, נכון לא לשמוע אותה, וכ"ש לנגן אותה, דכח הפועל בנפעל. ובפרט שכח סיגולי יש במוסיקה לעורר בהשומע אותן רגשות שהן כפי דעתו וכוונתו של המחבר השיר או המנגינה, ואפילו חיברה בלא מילים כלל מעיקרא. ולכן הנכון שחזני ישראל או ינגנו בניגונים הוותיקים המקובלים בכל עדה ועדה מדור דור ללא שינוי,

רב יעקב הלל - ש"ת וישב היס ב"ז

25. For a detailed analysis of this see *The Niggun (I): The Niggun of the Righteous and the Wicked*, Rav Itamar Eldar at <https://etzion.org.il/en/philosophy/great-thinkers/r-nachman-breslov/niggun-i-niggun-righteous-and-wicked>

26. See Hachsharat Ha'avrechim Chapter 9 by the Piasezna Rebbe on the immense power of the *niggun*. I have heard this powerful chapter quoted as a source that a *niggun* from a rasha will create negative spiritual energy. That is not actually what the Piasezna says in this section. He states that the spiritual energy created by the *niggun* can also be misused by people for wicked purposes, not that the *niggun* of a rasha is spiritually dangerous.

אל יקשה לך הלא רואים אנו חזנים ומנגנים גדולים שלכם רחוק מד' אין אמונה ואין לב ר"ל, ואפילו בין העכו"ם יש מנגנים, מפני שהניגון הוא רק מין גילי הנפש והרגשותיה, אבל אין עוד הכרע מה יעשה האיש בשעה שמתרגש ומה יפעל בחלק נפשו שהתגלה. וכמו שישנם שני אנשים שמחים, זה מוסיף בשמחתו לעבוד את ד', וזה בשמחתו מתהלל, כן גם הניגון שהוא אחד מן מפתחות הנפש שמעורר אותה ואת הרגשותיה, יכול להיות איש שפותח את נפשו, וחלק ממנה יוצא לחוץ, ומ"מ לא לבד שאינו עושה בו מאומה אלא עוד פוגם בחלק נפשו זה, אם בשמחה של הוללות, או בשבירת הלב של עצבות ויאוש, עד שנופל מן בטחונו ואמונתו ועושה גם מעשים אשר לא יעשו ר"ל.

Do not let it confuse you if you see that there are great hazzanim and singers whose hearts are far from God and are lacking in faith, God forbid. There are also many great singers among the other peoples of the world. But bear in mind that niggun is merely one form that the soul takes when it is revealed, but it does not determine what man will do at the time that he is aroused, and how he will use the portion of his soul that is revealed. Take, for example two men who are filled with joy. One takes his joy and uses it to serve God, and the other takes his joy and uses it for debauchery. So it is with niggun, one of the keys of the soul which arouses it and its feelings. One man could open his soul, letting part of it outside, and not only does he do nothing good with it, but he actually takes that portion and damages it, whether in joyous debauchery, or broken hearted depression and despair, to the point where he loses all trust in God and faith, doing things which are never to be done, God forbid.

(Translation from https://www.sefaria.org.il/Hakhsharat_HaAvrechim.9.32?lang=bi&with=all&lang2=en)

27. There are kabbalistic sources on this issues. R. Stein quotes from the Sefer Ma'aver Yabok.

28. R. Lebowitz quotes (from his days in KBY) that R. Mendel Blachman would give a shiur in Reishit each week and darshen a different song from Pink Floyd.

29. On the issue of listening to Wagner see the perspective of R. Zev Leff, R. Marc Angel, R. Yitzchak Schochet, R. Benzion Shafier and R. Yosef Blau at <https://www.jewishpress.com/judaism/halacha-hashkafa/is-it-proper-is-it-appropriate-to-listen-to-the-music-of-richard-wagner/2019/11/06/>

Apart from the issue of the spiritual communications within the music, Wagner clearly has more direct associations with the Nazis y's. Public performances of Wagner which cause significant offence to many Jewish listeners will usually be highly inappropriate. Much has been written on this. See for instance the following articles:

<https://www.newyorker.com/culture/culture-desk/the-case-for-wagner-in-israel>

<https://www.jpost.com/israel-news/culture/richard-wagners-troublesome-history-in-israel-615645>.

Daniel Barenboim, one of the most important Israeli musicians of our times, has strong opinions on the issue which many disagree with.

30. See <https://www.jewishpress.com/judaism/halacha-hashkafa/is-it-proper-is-listening-to-rap-or-heavy-metal-music-appropriate/2021/03/17/> for the views of R. Steven Prusanky, R. Shmuel Eliyahu, R. Dr. Gidon Rothstein and R. Simon Jacobson. Concerning 'modern' music genres played at Jewish weddings R. Emanuel Feldman coined the expression 'the words are the words of Ya'akov but the beat is the beat of Esav'!

R. Hillel rules (in sections 1 and 2) that tunes composed for avoda zara and shirei agavim are absolutely halachically prohibited. For other melodies composed by non-Jews or resha'im, he rules 'nachon lo lishmoa ota' - it is correct not to listen to or play them. But Rav Hillel does not rule that these are halachically prohibited, unless the tune was composed for avoda zara or as shirei agavim.

- R. Hershel Schachter also advises against listening to secular music which could channel spiritual negativity.
- However, R. Hillel (and presumably R. Schachter) differentiates between the actual halachic prohibition and other spiritual and more mystical sensitivities which are recommended for some people.

32. וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הֲלֵא רְאִיתִי בֵּן לְיִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִל יִדַּע נָגַן וְגַבְוֹר חֵיל וְאִישׁ מִלְחָמָה וַיִּכְוֶן דְּבַר וְאִישׁ תִּצְאָר וְהָ עִמּוֹ.

שמואל א טז:יח

Fascinatingly, when a musician was sought to lift the mood of King Shaul, the criteria were far more than musical ability. They also included character traits of courage, understanding, beauty and connection to God.

33. הנשמה נהנית מהנגון לפי שהיא רגילה בניגונים בשיר של מלאכי השרת ושיר הגלגלים. ובהיותה בגוף ושומעת נגון נהנית כמו שהיתה רגילה בהיותה דבוקה ביסודה. ומרוב הערבות ראויה לשרות עליה רוח אלוקים כפי הנהגתה ויסודה הראשון ...

טללי אורות על תפילה

A number of kabbalistic sources discuss the idea that music is so precious to us since we were all accustomed to hear the music of the melachim in Shamayim

- This idea is quoted by the Manot HaLevi³¹ in his commentary on Esther who asks why there was no music at the banquet of Achashverosh. He answers that music would have connected with the souls of the Jewish people since their souls were connected with the music of Shamayim. The (non-Jewish!) music would have reminded them of the music they had heard in Shamayim and would have aroused them to teshuva. We will be'H return to this issue in Part 3.

H] SECULAR MUSIC - CONCLUSIONS

- Music (live or recorded) which was played for idolatry (very likely including Church music) together with words relating to that worship is halachically prohibited as benefiting from avoda zara.
- A melody alone (without words) used for idolatrous worship is also halachically prohibited as 'lo tifnu'.
- Non-Jewish religious music which was played in a concert and not as a religious service is not halachically prohibited, but some poskim regard as distasteful and inappropriate.
- Music (Jewish or not) which constitutes 'shirei agavim' - sensual or arousing lyrics - is prohibited.
- Music (Jewish or not) which includes words which are coarse and vulgar - nivul peh - is prohibited.
- Other musical melodies, either without words or with innocuous words, which were written by non-Jews or resha'im are not halachically prohibited. Some poskim are concerned about the kabbalistic and mystical power of the melody and recommend people not to listen to such melodies, but they agree that there is no actual halachic issue.
- As with all halachic issues, the question of whether to go beyond the letter of the law and observe a stringency which is rooted in kabbalistic sources, is highly dependent on context. For some people, such a stringency may be advisable. For others, it is inappropriate and may be counter-productive.
- In particular, when dealing with people who listen to a lot of non-Jewish music, to declare all such music as halachically prohibited is both misleading and unhelpful. The priority should be to stop listening to music which is actually halachically prohibited.

I] JEWISH MUSIC - COMING IN PART 3 .....

- What is the positive role of music in Jewish thought?
- Where did this music figure in our service and history?
- How 'Jewish' is 'Jewish music'? Where do the melodies come from? Does that matter?
- Is it permitted to take non-Jewish melodies and use them for prayers in shul, such as kedusha?
- Is it ever permitted to take pesukim or even quotations from the Oral Law and make them into songs? Is our 'Jewish music' industry permitted?

31. The Manot HaLevi also writes that this is why music is so soothing. The neshama connects with it as a reminder of the music it heard in Shamayim whereas the body often falls asleep to music since it is not so connected.